

Bestemmingsplan Buitengebied

Natuurkampeerterrein

Steenhopenweg 5

Drouwen

Status: vastgesteld.

Bestemmingsplan Buitengebied

Natuurkampeerterrein

Steenhopenweg 5

Drouwen



Inhoud

TOELICHTING	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Planologische regeling	5
1.3 Leeswijzer	5
2 Planbeschrijving	6
2.1 Ruimtelijke structuur	6
2.2 Functionele structuur	7
3 Beleid	8
3.1 Rijksbeleid	8
3.2 Provinciaal beleid	8
3.3 Gemeentelijk beleid	11
4 Omgevingsaspecten	14
4.1 Ecologie	14
4.2 Archeologie	15
4.3 Cultuurhistorie	16
4.4 Water	17
4.5 Milieuzonering	17
4.5.1 <i>Bedrijven en milieuzonering</i>	17
4.6 Besluit milieueffectrapportage	17
4.6.1 Beoordeling	18
4.7 Geluidhinder	18
4.8 Bodem	18
4.9 Luchtkwaliteit	19
4.10 Externe veiligheid	20
4.11 Verkeer	21

5.	Uitvoerbaarheid	22
5.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	22
5.2	Economische uitvoerbaarheid.....	22
5.3	Conclusie	23
6	Juridische vormgeving van het plan	24
6.1	Inleidende regels	24
6.2	Bestemmingsregels	24
6.3	Algemene regels	24
6.4	Overgangs- en slotregels	25
	Bijlagen bij de toelichting	26
Bijlage 1	Watertoets	27
Bijlage 2	reactie Waterschap Hunze en Aa's op ontwerpbestemmingsplan	37
Bijlage 3	reactie provincie Drenthe op ontwerpbestemmingsplan.....	39
	HOOFDSTUK 1: INLEIDENDE BEPALINGEN	42
Artikel 1:	Begripsbepalingen	42
Artikel 2	Wijze van meten.....	47
	HOOFDSTUK 2: BESTEMMINGSGEVELS.....	48
Artikel 3	Bos	48
Artikel 4	Waarde – Archeologie 2	50
	HOOFDSTUK 3: ALGEMENE REGELS	53
Artikel 5	Anti-dubbeltelbepaling.....	53
Artikel 6	Algemene gebruiksregels	53
Artikel 7	Algemene afwijkingsregels.....	53
Artikel 8	Overige regels.....	54
	HOOFDSTUK 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS.....	55
Artikel 9	Overgangsrecht	55
Artikel 10	Slotregel.....	56

TOELICHTING



Plangebied (bron: Google Earth)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het Staatsbos aan de Steenhopenweg 5 te Drouwen ligt het Natuurkampeerterrein Borger. Het natuurkampeerterrein bestaat uit 28 kampeerplaatsen, een sanitair gebouw en een parkeerterreintje en is eigendom van Staatsbosbeheer (hierna te noemen initiatiefnemer). Deze wil het Natuurkampeerterrein Borger "upgraden" door uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen binnen de bestaande natuurlijke omgeving en het vernieuwen en moderniseren van de sanitaire voorzieningen.



figuur 1: Natuurkampeerterrein Borger

1.2 Planologische regeling

In het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Borger (vastgesteld in 1997) heeft het betreffende perceel de bestemming Bos- en natuurgebied. Het terrein heeft, ondanks dat het al circa 30 jaar in gebruik is als kampeerterrein, geen passende bestemming.

Binnen de bestemming Bos- en natuurgebied is verblijfsrecreatie niet toegestaan.

Om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken dient het kampeerterrein apart te worden bestemd als kampeerterrein. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn heeft aangegeven medewerking te willen verlenen aan deze ontwikkeling.

Voorliggend bestemmingsplan is er op gericht om een natuurkampeerterrein met maximaal 60 plaatsen + 10 trekkershutten mogelijk te maken aan de Steenhopenweg 5 te Drouwen .

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving gegeven van het plan. Hierbij wordt ingegaan op de ruimtelijke en functionele aspecten. Vervolgens is in hoofdstuk 3 een beschrijving gemaakt van het rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid dat een relatie heeft met het plangebied en/of de ontwikkeling. In hoofdstuk 4 wordt op de diverse omgevingsaspecten ingegaan. Hoofdstuk 5 behandelt de uitvoerbaarheid van het plan. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid. Tenslotte bevat hoofdstuk 6 een toelichting op de juridische vormgeving van het bestemmingsplan.

2. Planbeschrijving

2.1 Ruimtelijke structuur

Het perceel Steenhopenweg 5 te Drouwen waarop het huidige natuurkampeerterrein zich bevindt (kadastraal bekend: Gemeente Borger, sectie G, 2651), is gelegen in de bossen nabij Borger. Het perceel ligt ten zuiden van de Steenhopenweg, op circa 500 meter ten zuidwesten van het kantoor van Staatsbosbeheer en het Boomkroonpad. Het huidige kampeerterrein is 140 x 90 meter en is een niet afgesloten (geen hekken o.i.d.) terrein met alleen een sanitaire voorziening als gebouw. Daarnaast is er nog een overdekte vuurplaats. Er is ruimte voor 28 kampeerplaatsen.



figuur 2: overzicht plangebied, natuurkampeerterrein Borger is linksboven rood omcirkeld (bron: Google-Earth), onder de overdekte kampvuurplaats en het sanitairgebouw.

Staatsbosbeheer is voornemens het terrein uit te breiden tot 60 staanplaatsen voor reguliere gasten en 10 plaatsen voor trekkers. Deze laatste mogen er maximaal twee nachten staan. De plekken worden in het bestaande bosgebied geïntegreerd. De uitbreiding zal een oppervlak van ongeveer 180 x 120 meter beslaan, waardoor het totale oppervlak op 3,4 ha uitkomt.

De plaatsen worden gemarkeerd door middel van paaltjes.

Het huidige sanitaire gebouw (9 m²) zal worden vervangen door een nieuw gebouw met meer toiletten en douche ruimte. De totale oppervlakte van het nieuwe gebouw is ongeveer 80 m² en komt grotendeels op de plek van het huidige sanitair. De auto's worden (net als nu) bij de ingang geparkeerd op een daarvoor ingerichte parkeerruimte. Deze parkeerruimte zal worden uitgebreid tot 60 plaatsen voor auto's. Er mogen geen auto's op het kampeerterrein worden geparkeerd tijdens het verblijf.

Het nieuwe terrein zal inclusief het parkeerterrein ongeveer 5 hectare groot zijn en wordt niet afgebakend.



Figuur 1 uitbreiding natuurkampeerterrein

De uitbreiding van de camping wordt door Staatsbosbeheer nodig geacht omdat een eveneens in de omgeving liggende camping onlangs is gesloten. Het gaat om camping Achter de beukenhegge te Gieten. Het verlies aan kampeerplaatsen in Gieten wordt door de onderhavige uitbreiding gecompenseerd.

De vrijgekomen grond in Gieten wordt binnenkort door Staatsbosbeheer ingeplant en natuurlijk ingericht. Omdat de camping in Gieten een oppervlakte had van 1,8 ha en de onderhavige uitbreiding 1,1 ha betreft is de natuurwinst per saldo positief. Uiteraard bevindt de camping in Gieten zich in een ander plangebied dan het natuurkampeerterrein aan de Steenhopenweg. De gemeente Aa en Hunze zal binnenkort de bestemming van het plangebied van Achter de Beukenhegge aanpassen.

2.2 Functionele structuur

Initiatiefnemer is voornemens om het bestaande kampeerterrein uit te breiden. De functie van bos en natuur verandert daarmee tot verblijfsrecreatie. Het plangebied was al niet dik bezaaid met bomen, de te kappen boompjes zijn inmiddels met de reguliere dunning meegenomen.

3. Beleid

Dit hoofdstuk behandelt het beleid dat betrekking heeft op dit bestemmingsplan. Er wordt ingegaan op het Provinciaal en gemeentelijk beleid dat een relatie heeft met de genoemde ontwikkeling.

3.1 Rijksbeleid

Het rijksbeleid laat zich niet specifiek uit over dergelijke ontwikkelingen. Het initiatief raakt, met uitzondering van de natuurbelangen waarop in de volgende paragraaf nader op wordt ingegaan, geen rijksbelangen. Derhalve wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van strijd met het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie

Provinciale staten van Drenthe hebben op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein.

Nieuwe ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de zogenaamde kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten zijn:

- Natuur;
- Landschap;
- Stilte en duisternis;
- Aardkundige waarden;
- Archeologie en
- Cultuurhistorie.

Natuur.

Wat betreft de kernkwaliteit Natuur verstaat de provincie hieronder de natuur binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het kampeerterrein is gelegen binnen de EHS. Binnen gebieden met de hoofdfunctie 'natuur' staat de ontwikkeling van deze functie voorop. Daarbij gaat het om het behouden, herstellen en ontwikkelen van natuurwaarden. Andere functies kunnen deel blijven uitmaken van deze gebieden. Zo zijn in deze gebieden ook aspecten van cultuurhistorie en landschap van belang. Andere ontwikkelingen zijn aanvaardbaar zolang deze verenigbaar zijn met, of ten dienste van, de natuurontwikkeling. Vestiging en uitbreiding van verblijfsrecreatie wordt getoetst aan het beleid van de EHS. De langetermijnstrategie voor het realiseren van de EHS richt zich op het meer robuust maken ervan. Met een robuuste EHS wil de provincie bereiken dat de kwaliteit van de natuur zich duurzaam verbetert.

Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de Ecologische Hoofdstructuur.

Samen met de overige provincies en met het rijk heeft de provincie Drenthe spelregels opgesteld voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Hierin is opgenomen dat een ontwikkeling binnen de EHS niet zonder meer mogelijk is. De ingreep moet 'van groot openbaar belang' zijn en er moeten geen alternatieven mogelijk zijn.

De initiatiefnemer moet zorgen dat de nadelige effecten op de natuur worden verzacht. (ook wel mitigatie genoemd). Als mitigatie niet mogelijk of niet voldoende is, dan moet de initiatiefnemer gaan compenseren. Dat wil zeggen dat de verloren gegane natuur op een andere plek vervangen wordt door nieuwe natuur.

In dit geval kan er niet gesproken worden van een 'groot openbaar belang'. Het betreft immers een kleinschalige uitbreiding van een natuurkampeerterrein. Ingrep in de EHS die niet van groot openbaar belang zijn, zijn onder voorwaarden toch mogelijk door toepassing van twee spelregels: de EHS-saldobenadering en 'herbegrenzen EHS'. Deze twee instrumenten moeten er voor zorgen dat de EHS niet alleen even groot en even waardevol blijft, maar er zelfs beter op wordt. In dit geval wordt de saldobenadering toegepast.

De uitbreiding van het onderhavige natuurkampeerterrein wordt door Staatsbosbeheer nodig geacht omdat een eveneens in de omgeving liggende camping onlangs is gesloten. Het gaat om camping Achter de Beukenhegge te Gieten. Het verlies aan kampeerplaatsen in Gieten wordt door de onderhavige uitbreiding gecompenseerd.

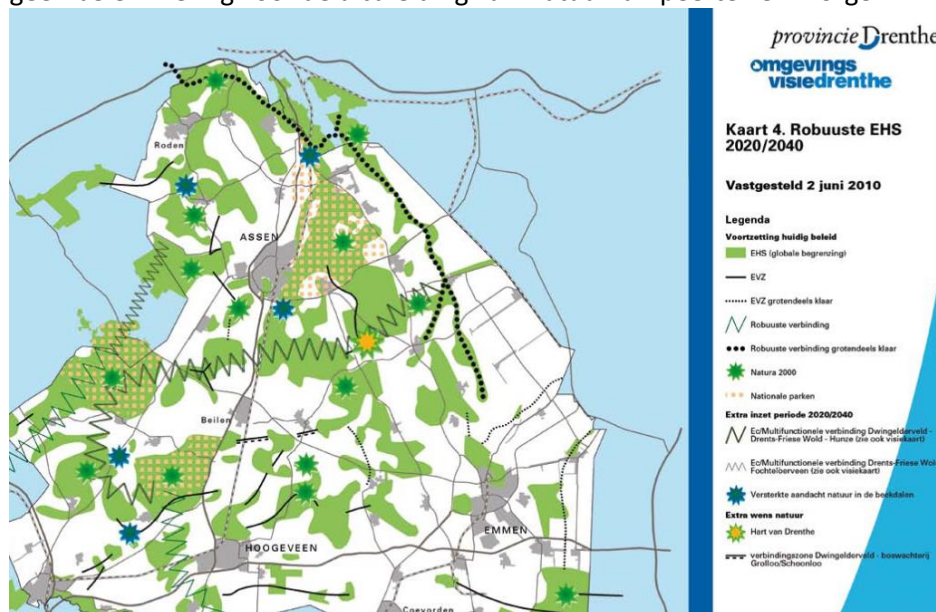
De vrijgekomen grond in Gieten wordt binnenkort door Staatsbosbeheer ingeplant en natuurlijk ingericht. Omdat de camping in Gieten een oppervlakte had van 1,8 ha en de onderhavige uitbreiding 1,1 ha betreft is de natuurwinst per saldo positief. Uiteraard bevindt de camping in Gieten zich in een ander plangebied dan het natuurkampeerterrein aan de Steenhopenweg. De gemeente Aa en Hunze zal binnenkort de bestemming van het plangebied van Achter de Beukenhegge aanpassen.

Gelet op het feit dat het gaat om een kleinschalige uitbreiding en gelet op het feit dat er, ten tijde van de vaststelling van de EHS ter plaatse al een camping aanwezig was (waarmee dus rekening is gehouden bij de aanwijzing van de EHS) is herbegrenzing van de EHS niet noodzakelijk.

Met het toepassen van de bovenomschreven saldobenadering wordt voldaan aan de spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS.

Voorts wordt prioriteit binnen de EHS gegeven aan de realisering van robuuste verbindingen tussen Natura 2000-gebieden én gebieden met een gecombineerde water/natuuropvang.

Natuurkampeerterrein Borger is geen onderdeel van de robuuste EHS (kaart 4 van de omgevingsvisie) zoals hieronder in figuur 3 is af te lezen. Wel ligt het gebied in Ec/Multifunctionele verbinding Dwingelderveld - Drents-Friese Wold - Hunze. Maar doordat er een andere camping in het gebied gesloten is en de kampeerplaatsen wordt geïntegreerd in de huidige natuur van een bestaande camping, zonder afsluiting (geen hekken o.i.d. rond het kampeerterrein), vormt ook dit geen belemmering voor de uitbreiding van Natuurkampeerterrein Borger.



figuur 3: kaart 4 Robuuste EHS, behorend bij de omgevingsvisie Drenthe

Landschap.

Het natuurkampeerterrein is gelegen in het Staatsbos Gieten-Borger. De uitbreiding vindt plaats in een open gedeelte van het bos, aansluitend aan het bestaande kampeerterrein. Er vinden landschappelijk geen veranderingen plaats als gevolg van de uitbreiding.

Stilte en duisternis.

Het plangebied is op de kernkwaliteitenkaart “Stilte en duisternis” niet aangeduid als bijzonder gebied.

Aardkundige waarden, archeologie en cultuurhistorie.

Op deze aspecten wordt in hoofdstuk 4 nader op ingegaan.

3.3 Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan

Het vigerend ruimtelijk gemeentelijk beleid van het plangebied is vastgelegd in het bestemmingsplan Buitengebied Borger (vastgesteld in 1997). Hierin heeft het betreffende perceel de bestemming Bos- en natuurgebied. Het kampeerterrein is, ondanks dat het al circa 30 jaar in gebruik is als kampeerterrein, (nog) niet als recreatieterrein bestemd.



figuur 4: Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied Borger

De gronden ter hoogte van het plangebied zijn bestemd voor behoud, herstel en ontwikkeling van de landschappelijke waarden. Een kampeerterrein past niet binnen deze bestemming. Het moet een (verblijfs)recreatieve bestemming krijgen.

De landschappelijke kwaliteiten worden door de uitbreiding van het natuurkampeerterrein niet of nauwelijks aangetast. Het gaat om de invulling van een open plek in het Staatsbos. Aan alle zijden is het natuurkampeerterrein, zowel in de huidige als in de nieuwe situatie omgeven door bos. Het plangebied is vanaf de openbare weg niet zichtbaar.

Structuurvisie

Op 9 december 2010 is de Structuurvisie Borger-Odoorn vastgesteld. Deze structuurvisie verbeeldt en beschrijft de strategische ruimtelijke visie op de ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente Borger-Odoorn voor de komende 10-20 jaar.

Op de visiekaart (zie figuur 5) behorend bij deze structuurvisie is af te lezen dat het plangebied is gelegen in een EHS gebied.



figuur 5: Uitsnede visiekaart structuurvisie Borger-Odoorn

Door een ander kampeerterrein in EHS gebied te sluiten (Achter de Beukenhegge te Gieten) en Natuurkampeerterrein Borger (in EHS) uit te breiden gaat er geen EHS gebied verloren. Door concentratie van het kamperen op één plek wordt de versnippering tegengegaan. Dit is weliswaar niet binnen de gemeente gemeentegrenzen maar wel op korte afstand en voor de EHS structuur positief. Het is hierbij nog wel van belang dat de gronden van het voormalig kampeerterrein achter de Beukenhegge te Gieten weer als natuur worden bestemd. De gemeente Aa en Hunze heeft hiervoor een bestemmingsplan in voorbereiding dat in 2014 in procedure wordt gebracht.

Ook kent de structuurvisie een visie met betrekking tot recreatie en toerisme. Hierin ligt het kampeerterrein in een gebied dat is aangemerkt als "Geopark", waarin het versterken en verbinden van toeristisch recreatieve waarden centraal staat.



figuur 6: uitsnede visiekaart Recreatie en toerisme

Het Geopark als recreatiegebied biedt kansen voor de op de Hondsrug gelegen dorpen om zich sterker te profileren als toeristische kernen. Kleinschalige, kwalitatief hoogwaardige, binnen de huidige structuren passende, recreatieve activiteiten en accommodaties passen in dit beeld en worden gestimuleerd op het zand.

De uitbreiding van het kampeerterrein is mede gericht op kwaliteitsverbetering (modernisering sanitaire voorzieningen en aankleding kampeerterrein) en past daarmee binnen de structuurvisie.

3.4 Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer heeft een 40-tal natuurkampeerterreinen verspreid over heel Nederland. De terreinen kenmerken zich door hun terreinindeling, relatief eenvoudige voorzieningen en grote natuurbeleving. Er is geen horeca aanwezig, het "spelen" voor de kinderen wordt zoveel mogelijk gevormd door de mogelijkheden en materialen die de natuurlijke omgeving biedt. De staanplaatsen zijn groot en zo natuurlijk mogelijk vorm gegeven. Dit geldt tevens voor de inrichting van het terrein.

Het bieden van deze vorm van recreatie past binnen de recreatieve kerntaken van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer is van mening dat de terreinen een zeer goede mogelijkheid bieden tot het overnachten in de natuur en daarmee de natuurbeleving op een goede manier mogelijk maken.

De inrichting van de terreinen is gedurende vele jaren ongewijzigd gebleven met als gevolg dat ze op een aantal onderdelen niet meer voldoen aan de huidige eisen. Dit heeft zowel betrekking op de sanitaire voorzieningen als de inrichting en omvang van een aantal terreinen. De overnachtingcijfers van de afgelopen jaren geven een dalend gebruik te zien. Om, met in achtneming van de natuurdoelstelling van Staatsbosbeheer en financiële mogelijkheden, ook in de toekomst het overnachten in de natuur bij Staatsbosbeheer mogelijk te maken, heeft Staatsbosbeheer een nieuw concept ontwikkeld. Met de ontwikkeling van het nieuwe concept is Staatsbosbeheer van mening dat de natuurbeleving op deze terreinen wordt vergroot. Dit wordt onder andere bereikt door aanpassing toiletgebouw, integreren van parkeren in de omgeving, ondergrondse vuilopvang, natuurlijker inrichting kampeerplaatsen.

Om de activiteiten ook financieel mogelijk te blijven maken is per terrein een afweging gemaakt met betrekking tot de mogelijkheden tot voortzetting. Hierbij zijn onder andere ligging, huidig aantal staanplaatsen, omgeving en de toeristische aantrekkelijkheid van de omgeving belangrijk.

Het kampeerterrein Borger scoort op de meeste criteria dusdanig dat Staatsbosbeheer voldoende kansen ziet het terrein ook in de toekomst te blijven exploiteren.

Om dit mogelijk te maken heeft Staatsbosbeheer en op circa 4 kilometer afstand gelegen kampeerterrein "Achter de Beukenhegge" te Gieten gesloten. Voor een goede exploitatie is het wenselijk het aantal staanplaatsen uit te breiden tot circa 70. Om aan de eisen die Staatsbosbeheer stelt stelt aan de grootte van de staanplaatsen en de natuurlijke inrichting van het terrein is uitbreiding van het kampeerterrein gewenst.

4. Omgevingsaspecten

Uit de bestaande omgevingssituatie kunnen (wettelijke) belemmeringen en/of voorwaarden voortkomen voor dit bestemmingsplan. Het uitgangspunt is dat er goede afwegingen met betrekking tot de omgevingsaspecten worden gemaakt. In de volgende paragrafen wordt hier op ingegaan.

4.1 Ecologie

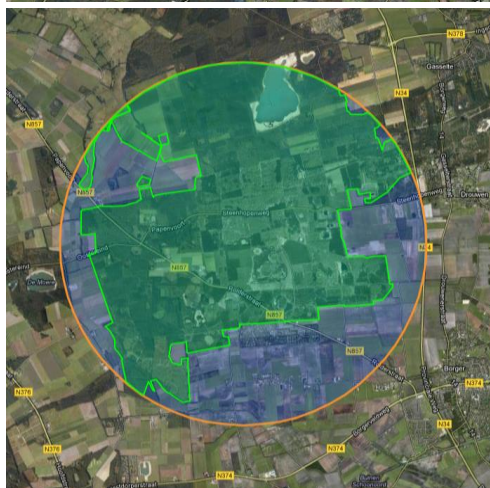
Bij elk ruimtelijk plan dient, met het oog op de natuurbescherming, rekening te worden gehouden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor wat betreft de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Binnen een straal van 3 kilometer van het plangebied ligt een het Natura-2000 gebied: Drentsche Aa gebied. Dit gebied ligt op ongeveer 2600 meter van het plangebied. In figuur 7 zijn de 3km zones zichtbaar gemaakt. Het plangebied ligt in de EHS. Voor de beschrijving van de te verwachten effecten van de ontwikkeling op de EHS en Natura 2000 wordt verwezen naar hoofdstuk 2.



Natura 2000 gebied wit omlijnd



EHS gebied groen omlijnd



Nationaal landschap oranje omlijn

figuur 7: 3 km-zones rondom plangebied (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Soortenbescherming

De soortenbescherming vindt primair plaats via de Flora- en faunawet. Op grond van deze wet mogen er geen beschermde planten en dieren (en hun verblijfplaatsen) die in de wet zijn aangewezen, verstoord worden. Onder voorwaarden is ontheffing van deze verbodsbepalingen mogelijk. Voor soorten die vermeld staan op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en een aantal Rode-Lijst-soorten zijn deze voorwaarden zeer streng.

De voorgenomen ontwikkeling betreft een uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen en uitbreiding van toiletvoorziening. Het is geen kampeerterrein met activiteiten zoals kinderdisco's en dergelijke. De nieuwe toiletvoorziening wordt gerealiseerd op dezelfde plek dan waarop de huidige voorziening is gerealiseerd.

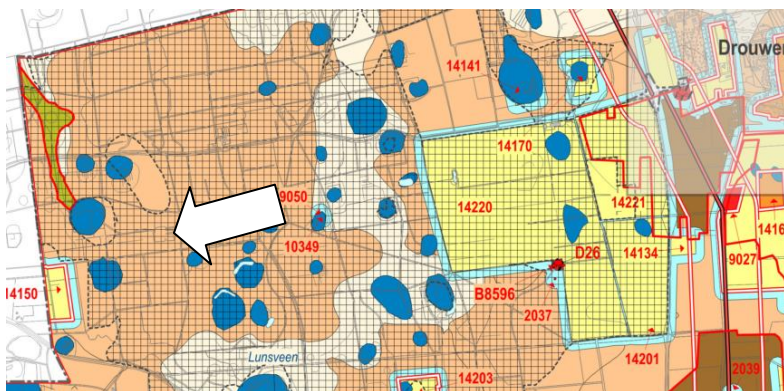
De enkele bomen die moesten worden gekapt om de ontwikkeling mogelijk te maken zijn afgelopen winter, dus buiten het broedseizoen, gekapt.

Voorts betreft het een Staatsbosbeheer-camping. Uitgangspunt hierbij is dat de gasten natuurliefhebbers zijn, waarbij respect voor de natuur voorop staat. Er wordt dan ook gestreefd geen verstoring van het leefgebied van beschermde soorten en overige dieren te veroorzaken.

4.2 Archeologie

Op grond van het Verdrag van Malta en de daaruit voortvloeiende Wet op de archeologische monumentenzorg, dient te worden gekeken naar de archeologische waarden in het plangebied.

Uit de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Borger-Odoorn blijkt dat het perceel een hoge of middelhoge verwachting (waarschijnlijk verstoord) heeft. Het advies volgens de archeologische beleidskaart voor dergelijke gebieden is een controlerend verkennend onderzoek bij ingrepen groter dan 500m². Aangezien de voorgenomen bodemingrepen 75 m² bedragen, is geen archeologisch onderzoek nodig.



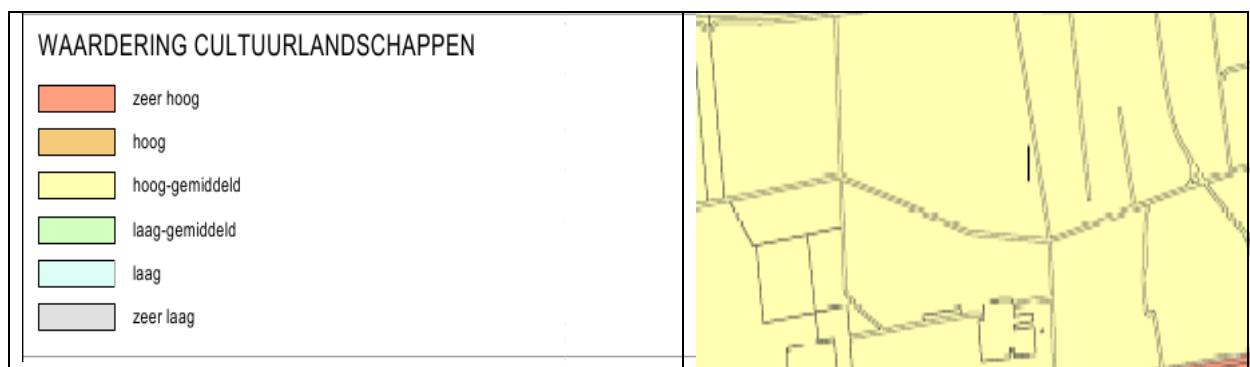
figuur 8: Uitsnede beleidsadvieskaart gemeente Borger-Odoorn

Mochten er alsnog vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gedaan bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog.

Om te voorkomen dat zich in het plangebied in de toekomst archeologische verstoringen zullen voordien is in de regels van dit bestemmingsplan een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 2 opgenomen. Hierin is opgenomen dat bepaalde bouwwerken niet zonder omgevingsvergunning mogen worden opgericht en dat het bepaalde werkzaamheden verboden zijn zonder omgevingsvergunning mogen worden verricht (aanlegvergunningstelsel). De omgevingsvergunningen kunnen in die gevallen slechts worden verleend nadat door middel van onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden geschaad.

4.3 Cultuurhistorie

In 2010 is in het *Besluit ruimtelijke ordening* opgenomen dat gemeenten bij het maken van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden. De gemeente Borger-Odoorn heeft onlangs een cultuurhistorische waardenkaart opgesteld. Ten tijde van het opstellen van dit bestemmingsplan is de cultuurhistorische waardenkaart nog niet vastgesteld. Op de waardenkaart is het plangebied aangeduid als hoog-gemiddeld.



Het huidige bos is rond 1930 geplant. Daarvoor waren het woeste gronden. Om het natuurkampeerterrein aan te leggen, zullen er weinig veranderingen aan het gebied plaatsvinden. De kampeerplekken worden in de huidige omgeving ingepast en het nieuwe sanitaire gebouw komt in plaats van het nu aanwezige sanitaire gebouw. De cultuurhistorische kenmerken zullen daarmee niet worden aangetast.

4.4 Water

Een belangrijke ontwikkeling in het waterbeleid is de Watertoets. Het doel van de Watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen meer expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Het plangebied ligt in het beheersgebied van het waterschap Hunze en Aa's. Voor dit plan is de digitale watertoets van het waterschap ingevuld.

De standaardreactie van het waterschap is in bijlage 1 opgenomen. Hieruit blijkt dat het plan geen invloed op het watersysteem heeft.

Het afvalwater van het toiletgebouw wordt afgevoerd via de gemeentelijke riolering.

Geconcludeerd kan worden dat er geen consequenties zijn voor het watersysteem en dat er ten aanzien van water geen belemmeringen zijn voor dit plan.

4.5 Milieuzonering

4.5.1 Bedrijven en milieuzonering

Het milieubeleid en de daarop gebaseerde regelgeving spelen een belangrijke rol bij het ruimtelijke ordeningsbeleid. Beide beleidsterreinen richten zich op de bescherming van de kwaliteit van de (leef)omgeving. In ruimtelijke plannen wordt de situering van milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) ten opzichte van elkaar (milieuzonering) geregeld. In de toelichting bij een ruimtelijke onderbouwing dient aangegeven te worden op welke wijze aan dat beleid gestalte wordt gegeven.

De VNG-brochure "bedrijven en milieuzonering" (2009) is hierbij een belangrijk hulpmiddel. Hierin staan de richtafstanden van bedrijven tot bebouwing aangegeven. Deze richtafstanden hebben betrekking op geur, stof, geluid en gevaar. Wordt aan de richtwaarden van deze brochure voldaan, dus liggen de bedrijven en woningen voldoende ver van het plangebied, dan kan worden aangenomen dat de bedrijven niet worden beperkt in hun mogelijkheden en woningen geen hinder ondervinden van de voorgenomen uitbreiding van in dit geval het kampeerterrein.

Een regulier kampeerterrein heeft een zoneringsafstand van maximaal 50 meter voor geluid. Dit zijn echter kampeerterreinen met "alles er op en eraan". Hier is sprake van een kampeerterrein alleen voor het kamperen. Deze zoneringsafstand is voor een natuurkampeerterrein dan ook lager.

Het plangebied is gelegen binnen een bosgebied. Nabij het kampeerterrein liggen kantoorruimte van Staatsbosbeheer en de toeristische attractie "Het Boomkroonpad" (ook eigendom van Staatsbosbeheer). Binnen een straal van 50 meter zijn geen gebouwen aanwezig. Zelfs binnen een straal van 500 meter zijn verder geen gebouwen (anders dan van Staatsbosbeheer) aanwezig. Er zijn op basis van deze zonering geen belemmeringen te verwachten voor de uitbreiding van het natuurkampeerterrein.

4.6 Besluit milieueffectrapportage

In de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage is vastgelegd dat voorafgaande aan het ruimtelijke plan dat voorziet in een grootschalig project met belangrijke nadelige milieugevolgen een milieueffectrapport opgesteld dient te worden.

De activiteiten waarvoor een MER-rapportage opgesteld moet worden is opgenomen in de bijlage van het Besluit MER. Overigens wordt onderscheid gemaakt tussen een MER-beoordeling (categorie D), waarbij het bevoegd gezag een beslissing kan nemen of een MER nodig is of een verplicht MER (categorie C).

De uitbreiding van een kampeerterrein waar dit bestemmingsplan in voorziet, is niet opgenomen op de C-lijst van het Besluit m.e.r. Op de D-lijst van het Besluit m.e.r. is aangegeven dat een milieueffectrapportage nodig is indien er is sprake is van een permanent kampeerterrein groter dan 25 ha of groter dan 10 ha in een gevoelig natuurgebied. Het natuurkampeerterrein is na uitbreiding 5 ha (inclusief parkeerterrein) groot. Dit betekent dat op grond van de D-lijst geen milieueffectrapportage nodig is.

In een arrest van 15 oktober 2009 heeft het Hof van Justitie echter geoordeeld dat het hanteren van vaste drempelwaarden voor de afbakening van m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten in onderdeel D van het Besluit m.e.r. in strijd is met de M.e.r.-richtlijn. Het besluit m.e.r. is hierop aangepast. Artikel 2, lid 5 sub b van het Besluit m.e.r. bepaalt nu dat de m.e.r.-beoordelingsplicht uit paragraaf 7.6 van de Wet Milieubeheer niet alleen geldt voor projecten boven de drempelwaarden, maar ook voor projecten beneden de drempelwaarden waarbij op grond van de selectiecriteria als bedoeld in bijlage III bij de M.e.r.-richtlijn niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Dit betekent dat het bevoegd gezag (in casu de gemeenteraad) in alle gevallen deze voorafgaande beoordeling, ook wel 'vormvrije m.e.r.' genoemd dient te maken. Wanneer het bevoegd gezag van oordeel is dat geen besluit m.e.r. beoordeling dient te worden opgesteld, dient het deze beslissing in het besluit te motiveren.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

4.6.1 Beoordeling

Het plan betreft de uitbreiding van een natuurkampeerterrein in het Staatsbos Gieten-Borger. Gebleken is dat de ontwikkeling in het algemeen niet wordt gezien als een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit omdat er geen sprake is van een permanent kampeerterrein groter dan 25 ha of groter dan 10 ha in een gevoelig natuurgebied. Het natuurkampeerterrein is na uitbreiding 5 ha groot. Wel is geconstateerd dat het plan binnen een kwetsbaar gebied, namelijk de EHS, ligt. Uit de in het kader van dit bestemmingsplan uitgevoerde onderzoeken en het overig gestelde in deze toelichting, waaronder het toepassen van de in het vorige hoofdstuk besproken saldomethode, is gebleken dat het milieubelang van de ontwikkeling in voldoende mate is afgewogen en dat er geen nadelige effecten zijn te verwachten.

4.7 Geluidhinder

De wet geluidhinder merkt kampeerterreinen aan als niet-geluidgevoelige objecten. Dit betekent dat toetsing aan de Wet Geluidhinder niet nodig is.

4.8 Bodem

Verdachte plekken met betrekking tot de kwaliteit van de bodem dienen bij ruimtelijke plannen en projecten in het kader van de Wet bodembescherming te worden gesignaleerd vanuit een goede ruimtelijke ordening. Bovendien mag de milieuhygiënische gesteldheid van de bodem de uitbreiding van het kampeerterrein niet in de weg staan.

Het uitvoeren van een bodemonderzoek is niet noodzakelijk indien blijkt dat in het bouwwerk niet langer dan 2 uur per dag door mensen wordt verbleven. Met uitzondering van een nieuw toiletgebouw worden er overigens geen gebouwen opgericht in het plangebied. De momenten dat men op een dag gebruik maakt van de sanitaire ruimte blijft doorgaans beneden 2 uur. Een bodemonderzoek behoeft derhalve in onderhavige situatie niet te worden uitgevoerd.

4.9 Luchtkwaliteit

Een onderdeel van de Wet milieubeheer betreft de luchtkwaliteit. De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkelingen, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit. De Wet milieubeheer voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wet milieubeheer geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde of;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt of;
- een project “niet in betekenende mate” bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Voor kleinere ruimtelijke en verkeersplannen die effect kunnen hebben op de luchtkwaliteit heeft het ministerie van VROM in samenwerking met InfoMil een specifieke rekentool ontwikkeld. Daarmee kan op een eenvoudige en snelle manier worden bepaald of een plan “niet in betekenende mate” bijdraagt aan luchtverontreiniging. Door het extra aantal voertuigbewegingen en het aandeel vrachtverkeer in te vullen, wordt een worstcase scenario berekend.

Het plan biedt de mogelijkheid tot het realiseren van maximaal 32 extra kampeerplaatsen (nu 28 kampeerplaatsen). Op basis van de CROW-publicatie nummer 272 'Verkeersgeneratie voorzieningen - kengetallen gemotoriseerd verkeer' (december 2008) mag worden uitgegaan van een ritproductie van 3,6 ritten per 10 kampeerplaatsen. Dit betekent op de omliggende wegen een maximale toename van 12 mvt/etmaal.

In de rekentool zijn daarom twaalf voertuigbewegingen ingevuld (zie tabel 1). Uit de rekentool blijkt dat het project “niet in betekenende mate” bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit en dat er ten aanzien van luchtkwaliteit geen belemmeringen zijn voor de uitvoering van het plan. Hieronder is de rekentool opgenomen.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		12
Aandeel vrachtverkeer		2,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,01
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,00
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

tabel 1: worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

4.10 Externe veiligheid

Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het van belang te kijken naar functie die gevaar kunnen opleveren in of in de nabijheid van het plangebied. Op grond van de AMvB Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) wordt daarom gekeken naar zogenaamde risicovolle inrichtingen. Ingevolge het Bevi is sprake van een kwetsbaar object indien het een gebouw en kampeerterrein betreft “waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn.

Inrichtingen

Volgens de risicokaart is er binnen het plangebied een inrichting (opslag) voor gevaarlijke stoffen aanwezig. Het gaat hierbij om een propaantank ten behoeve van de sanitaire voorziening van het kampeerterrein. Voor deze tank is een milieuvergunning verleend. Binnen de aangegeven zone worden geen kampeermiddelen geplaatst. Binnen een straal van 2 kilometer van het plangebied liggen verder geen inrichtingen die gevaar op kunnen leveren voor de kampeerdere.

Er zijn dan ook geen belemmeringen voor dit plan.

Transport gevaarlijke stoffen en buisleidingen

Daarnaast wordt gekeken naar vervoer van gevaarlijke stoffen en hoofdgasleidingen. Doel hiervan is om zowel individuele personen als groepen mensen een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen.



figuur 10: uitsnede risicokaart (bron: <http://nederland.risicokaart.nl>)

wegen

Nabij het plangebied zijn twee wegen die onderdeel uitmaken van een transportroute voor gevaarlijke stoffen. Dit zijn:

- de Rijksweg N33 (Assen-Appingedam-Eemshaven) op circa 5500 meter van het plangebied en
- de Provinciale weg N374 (Borger-Schoonloo) op circa 3700 meter van het plangebied.

Deze wegen liggen op een zo grote afstand van het plangebied, zodat het buiten de invloedsfeer van de weg valt.

Er liggen geen van belang zijnde water- en spoorwegen in de nabijheid van het plangebied.

De wegen vormen dan ook geen belemmering voor de uitbreiding van het kampeerterrein aan de Steenhopenweg 5 te Drouwen.

Buisleidingen

De dichtstbijzijnde buisleidingen zijn:

- op circa 3400 meter de aardgasleiding NEN 3650-leiding (53187 - 6" GRL-Westerveld) van Northern Petroleum Nederland BV(diameter: 6,63 inch, werkdruk: 85 bar)
- op circa 3500 meter de aardgasleiding A-503-KR-043 van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)

Vanwege deze grote afstand van de buisleiding tot het plangebied en de kleinschaligheid en aard van het plan (uitbreiding van kampeerterrein met mobiele kampeermiddelen), zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen uitbreiding van kampeerplaatsen.

4.11 Verkeer

Zoals gesteld in paragraaf 4.8 worden er gemiddeld 12 extra motorvoertuigen per etmaal verwacht. Daarnaast is het fietsverkeer van belang. Het fietspadennetwerk in de omgeving is voldoende. Het kampeerterrein is voor gemotoriseerd verkeer ook goed bereikbaar vanaf de Steenhopenweg, een zijweg van de Borgerderstraat/Rolderstraat. Deze laatste is de doorgaande weg van Rolde naar Borger. De Steenhopenweg is een verharde weg. De weg van de Steenhopenweg naar het kampeerterrein is onverhard (zie figuur 11).



figuur 11: onverharde weg naar kampeerterrein (foto augustus 2012)

Het plangebied is goed bereikbaar en een toename van het aantal voertuigen is bovendien seizoensgebonden. Er zijn geen problemen te verwachten door de recreatieve verblijfsbestemming te vergroten.

Het aantal parkeerplaatsen wordt uitgebreid tot 60.



Figuur 12: Wegenstructuur nabij plangebied (bron: Google-Earth)

5. Uitvoerbaarheid

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een planologische ontwikkeling. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor de uitbreiding van het (natuur)kampeerterrein aan de Steenhopenweg 5 te Drouwen is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Er is vooroverleg gevoerd met de provincie Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's. Beide instanties hebben te kennen gegeven in te kunnen stemmen met de voorgenomen ontwikkeling. De reacties van het waterschap en van de provincie zijn respectievelijk als bijlage 2 en 3 in deze toelichting opgenomen.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft op grond van de Wet ruimtelijke ordening, juncto de Algemene Wet Bestuursrecht zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn geen zienswijzen ingediend.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Het gaat in casu om een particulier initiatief. Er zijn, anders dan het toepassen van de procedure, voor de gemeente geen kosten aan het plan verbonden.

De wijziging van het planologisch regime zou planschade als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening tot gevolg kunnen komen. Om de eventueel uit te keren planschade niet ten laste van de gemeente te laten komen is, nadat onderzoek naar mogelijke planschade is verricht, een overeenkomst met initiatiefnemer gesloten.

5.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het initiatief zowel uit maatschappelijk en economisch oogpunt uitvoerbaar is. Daarnaast is niet gebleken van milieubelemmeringen en van beletselen uit ruimtelijk-planologisch oogpunt.

6 Juridische vormgeving van het plan

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de belangrijkste regels van het bestemmingsplan. De regels vormen samen met de verbeelding het juridische deel van het bestemmingsplan. Zowel verbeelding als regels voldoen aan de verplichte landelijke standaarden voor de uitwisseling en vergelijkbaarheid van digitale bestemmingsplannen (IMRO2012 en SVBP2012).

6.1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel is de omschrijving opgenomen van een aantal begrippen, dat in de regels zijn gebruikt.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit artikel geeft aan hoe bij de toepassing van de regels metingen en berekeningen plaatsvinden.

6.2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bos.

Dit artikel voorziet in het planologisch mogelijk maken van het natuurkampeerterrein. Er is gekozen voor de bestemming 'Bos' in plaats van bijvoorbeeld 'recreatie - Verblijfsrecreatie' om te benadrukken dat het kamperen ondergeschikt is aan het bos. Het gebruik als bosgebied blijft voorop staan.

Voorts worden de te bouwen hoogtes, oppervlaktes van de gebouwen en overige bouwwerken in dit artikel beschreven.

Artikel 4 Waarde-Archeologie 2.

In dit artikel is vastgelegd dat bepaalde werken en werkzaamheden niet mogen worden verricht voordat uit archeologisch onderzoek is gebleken dat er door het uitvoeren hiervan geen archeologische waarden worden verstoord, dan wel worden vernietigd.

6.3 Algemene regels

Artikel 5 Anti-dubbelregel

Dit artikel heeft betrekking op het niet mogelijk maken van dubbele bouw en gebruiksmogelijkheden.

Artikel 6 Algemene gebruiksregels

In artikel 6 is opgenomen dat het verboden is de gronden te gebruiken in strijd met de in het plan aan de grond en/of bouwwerken gegeven bestemmingsomschrijving.

Als strijdig gebruik wordt in elk geval aangemerkt:

- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen voor bewoning;
- het gebruik van verblijfsrecreatieve voorzieningen voor permanente bewoning.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

In dit artikel is aangegeven onder welke voorwaarden burgemeester en wethouders van de planregels kunnen afwijken. Het gaat om een aantal algemene afwijkingsmogelijkheden, waaronder het oprichten van bouwwerken voor nutsvoorzieningen en een afwijking van de maatvoering tot maximaal 10%.

Artikel 8 Overige regels.

In artikel 8 is opgenomen dat het niet is toegestaan de gronden en bouwwerken te gebruiken als seksinrichting en is de afstemming met de Flora- en faunawet opgenomen.

6.4 Overgangs- en slotregels

Artikel 9 Overgangsrecht

In dit artikel is het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik opgenomen.

Artikel 10 Slotregel

Dit artikelen bevat een regel met betrekking tot de naamgeving van het bestemmingsplan.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Watertoets

STANDAARD WATERPARAGRAAF - KORTE PROCEDURE

U heeft het Waterschap Hunze en Aa's geïnformeerd over het plan *Natuurkampeerterrein Borger* door gebruik te maken van de digitale watertoets (www.dewatertoets.nl). De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de Korte procedure van de watertoets is doorlopen. Dit houdt in dat het waterschap Hunze en Aa's een standaard wateradvies afgeeft in de vorm van deze standaard waterparagraaf.

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets in het niet noodzakelijk het waterschap te betrekken, als er met de opmerkingen gemaakt in dit document rekening zal worden gehouden tijdens de verdere uitwerking van dit plan.

Bij eventuele aanpassingen van het plan die van invloed zijn op de waterhuishouding moet met het waterschap overlegd worden. Mogelijk zijn de aanpassingen reden om voor het aangepaste plan nogmaals de Digitale watertoets uit te voeren.

PLAN: Natuurkampeerterrein Borger

Algemene projectgegevens:

Projectomschrijving:

bestemmingsplan t.b.v. uitbreiden van bestaand natuurkampeerterrein Borger aan de Steenhopenweg 4 te Drouwen. Ontwikkelingen zijn: Uitbreiding kampeerplaatsen (in natuurlijke omgeving). Vervanging van bestaand sanitairgebouw voor gebouw van ongeveer 50m². Momenteel is er geen verharding op het terrein, behalve rondom het sanitairgebouw. Het uit te breiden terrein zal met halfverharding worden ontsloten en op de halfverharding zal weer een dun laagje zand worden aangebracht om het natuurlijke karakter te behouden.

Oppervlakte plangebied:

71926 m²

Toename verharding in plangebied:

{verhardingtoename}

Aanvrager / Initiatiefnemer:

Naam: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Postadres: [REDACTED]

PC/plaats: [REDACTED]

Telefoon: [REDACTED]

Fax: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]

Gemeente Borger-Odoorn

Contactpersoon: [REDACTED]

Telefoon: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]

Waterschap

Beleidsmedewerker Planvorming

Aquapark 5
Veendam
Postbus 195
9640 AD
Veendam

T (0598) [redacted]
F (0598) 69 38 93
<http://www.hunzeenaas.nl/>

Geachte [redacted]

Het klimaat is aan het veranderen. De gevolgen zijn ook in onze omgeving merkbaar. Regenbuien worden extremer. Er valt in een korte periode meer regen, maar ook nattere winters en drogere zomers komen steeds vaker voor. Ook stijgt de zeespiegel, waardoor waterafvoer naar zee minder eenvoudig wordt en dijken moeten worden verhoogd. Op sommige plaatsen in ons beheergebied hebben we te maken met bodemdaling. Ook bij ruimtelijke plannen dient men hiermee rekening te houden. Gevolgen van extreme neerslag-gebeurtenissen mogen geen wateroverlast veroorzaken, er moet voldoende water zijn ingeval van lange perioden met droogte en het watersysteem dient voldoende veilig te zijn.

Op grond van artikel 12 uit het besluit ruimtelijke ordening moeten ruimtelijke plannen zijn voorzien van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Bij het watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Waterschap Hunze en Aa's beoordeelt wat de invloed van het plan op de waterhuishouding is en geeft een wateradvies.

Waterparagraaf

In het kader van de ontwikkelingen van dit plan dient overleg gevoerd te worden met waterschap Hunze en Aa's. De wijze waarop de aanvrager het waterschap informeert over ruimtelijke plannen en om advies vraagt, hangt sterk af van de aard van het plan. In de waterparagraaf dienen de keuzes in ruimtelijke plannen ten aanzien van de waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd worden beschreven. Het wateradvies van het waterschap moet daarin zijn meegenomen.

Bij het opstellen van de waterparagraaf zijn ruimtelijk relevante criteria te onderscheiden in criteria die betrekking hebben op de locatiekeuze en in criteria die betrekking hebben op de inrichting van een ruimtelijk plan. In de waterparagraaf van het bestemmingsplan dienen zowel de huidige- als toekomstige relevante thema's worden beschreven. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de thema's die in de waterparagraaf kunnen worden meegenomen: veiligheid, wateroverlast, afvalwater & riolering, grondwater & ontwatering, peilen & drooglegging, waterkwaliteit & volksgezondheid, inrichting watersysteem, natuur & ecologie en bodemdaling.

Waterhuishoudkundige consequenties van een plan mogen niet op de omgeving afgewenteld worden. Het waterschap streeft er naar om de ingrepen binnen een peilgebied waterneutraal te houden. Wateraspecten die met een specifiek instrument geregeld kunnen worden, worden in de watertoets wel gesignaleerd maar niet geregeld. In het afgegeven advies wordt wel verwezen naar de regelstellende instrumenten zoals, de Keur van het waterschap, Activiteitenbesluit, Besluit lozen buiten inrichtingen, Besluit bodemkwaliteit, peilbesluit, gemeentelijke verordening, watervergunning.

Thema wateroverlast

Het waterschap zorgt voor het functioneren van het watersysteem. Het watersysteem moet nu, maar ook op de lange termijn, goed functioneren. Het watersysteem moet zodanig zijn dat de inundatienormen niet worden overschreden bij toekomstige veranderingen zoals klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en toename van verhard oppervlak. Dit is gebaseerd op het principe van niet-afwentelen zowel bestuurlijk, financieel en geografisch, in de tijd op elk schaalniveau. Er zijn landelijke werknormen (Nationaal Bestuursakkoord Water) opgesteld voor wateroverlast. Het gaat hierbij om wateroverlast, die ontstaat door inundatie vanuit oppervlaktewater als gevolg van lokale neerslag. De normen zijn uitgedrukt in de kans dat het peil van het oppervlaktewater het niveau van het maaiveld overschrijdt.

Grondgebruikstype Maaiveldcriterium Inundatienorm (1/jaar)

grasland 5% 1/10
akkerbouw 1% 1/25
hoogwaardige land- en tuinbouw 1% 1/50
glastuinbouwgebied 1% 1/50
bebouwd gebied 0% 1/100

Bovenstaande werknormen zijn gebaseerd op basis van de middenvariant van het klimaatscenario 2050 van het KNMI (klimaatscenario G).

In open water in stedelijk gebied kan water geborgen worden. De berging is afhankelijk van het oppervlak open water en de maximale toelaatbare peilstijging. In een situatie $T=10$ (T = herhalingsjaar in jaren) wordt een geoorloofde peilstijging van 0,40 meter gehanteerd en in geval van een $T=100$ (inclusief 13% klimaatverandering) is dat afhankelijk van de laagst gelegen gronden in het stedelijk gebied, 0% van het bebouwd gebied mag inunderen. Hierbij moet opgemerkt worden dat in stedelijk gebied ook groen en gras voorkomt waarop een lagere norm (nm. de norm van het grondgebruikstype grasland) van toepassing is dan het bebouwd gebied. Bepaalde gebieden kunnen zelfs aangewezen worden voor de tijdelijke opvang van water.

Bij stedelijke uitbreidingen of herstructureringen mag een toename van het verhard oppervlak niet resulteren in een extra belasting van het watersysteem, er moet waterneutraal gebouwd worden. Dit houdt in dat de initiatiefnemer voldoende maatregelen neemt om de versnelde waterafvoer, te compenseren. De initiatiefnemers van de uitbreiding van het verhard oppervlak moeten er voor zorgen dat ze voldoende compenserende maatregelen nemen.

Voor de berekening van de vereiste waterberging, om de toename van het verhard oppervlak te compenseren, wordt gebruik gemaakt van de regenduurlijnmethode. Met deze methode kan op basis van het oppervlak open water, de maximale peilstijging, de afvoernorm bij maatgevende afvoer, maatgevende buien en het maatgevende klimaatscenario op eenvoudige wijze inzichtelijk gemaakt worden hoeveel extra waterberging vereist is.

Voor stedelijke gebieden betekent dit concreet dat een regenbui van 89 mm in 24 uur opgevangen moet kunnen worden zonder dat de inundatienorm en de toegestane gebiedsafvoer wordt overschreden.

Als vuistregel hanteert het waterschap dat per m² toename verhard oppervlak 80 liter extra waterberging gerealiseerd moet worden in het plangebied. In het definitieve wateradvies van het waterschap wordt een maatwerkberekening opgenomen voor de benodigde extra berging.

Thema afvalwater & riolering

De vergunningencheck van het [Omgevingsloket](#) geeft u nadere informatie over de vergunningplicht of meldingsplicht op grond van de Waterwet.

Voor het toepassen van grond en baggerspecie in het oppervlaktewaterlichaam geldt een meldingsplicht op grond van het besluit Bodemkwaliteit. Meer informatie hierover kunt u vinden op de site van [Meldpunt Bodemkwaliteit](#).

Informatie over het Activiteitenbesluit kunt u vinden op de [Activiteitenbesluit internet module](#).

Samenwerking in de waterketen leidt tot een grotere doelmatigheid en verdergaande kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater. In een groot deel van het bestaand stedelijk gebied wordt het hemelwater en het afvalwater verzameld in een gemengd rioolstelsel. Via het gemengde stelsel wordt dit afvalwater getransporteerd naar de RWZI, waar het na zuivering

geloosd wordt op het oppervlaktewater. Door het hemelwater gescheiden te houden van het afvalwater wordt het hemelwater niet vervuild en kan dit schone water behouden blijven voor het watersysteem. Ook is een vermindering van het volume afvalwater gunstig voor de capaciteit van de bestaande riolering, transportvoorzieningen en de RWZI. Het vrijkomende hemelwater na afkoppeling mag niet resulteren in een versnelde afvoer en het hemelwater mag in principe niet door diffuse bronnen zijn verontreinigd voordat het in het oppervlaktewatersysteem terecht komt.

Verontreiniging voorkomen

De invloed van diffuse bronnen op hemelwater moet zoveel mogelijk worden beperkt door het hanteren van de beleidsuitgangspunten in het landelijk emissiebeleid. Dit gaat volgens de trits voorkomen, scheiden en zuiveren. Door het gebruik van preventieve/ brongerichte maatregelen komt hemelwater met zo weinig mogelijk vervuulende stoffen of uitlogende materialen in aanraking en blijft het zo schoon mogelijk. Het uitgangspunt bij de invulling van deze zorgplicht is het gebruik van de beste beschikbare technieken. Alternatieve maatregelen zijn ook acceptabel, mits deze maatregelen aantoonbaar hetzelfde effect opleveren. Op grond van de huidige wet- en regelgeving is het niet de bedoeling om de zorgplicht volledig af te kaderen. De lozer mag zelf invulling geven aan de zorgplicht.

Mogelijke preventieve/brongerichte maatregelen zijn:

- - Bij nieuwbouw en renovatie zo weinig mogelijk uitlogende materialen zoals zink, koper en lood gebruiken. Alternatieven gebruiken heeft de voorkeur. De nationale pakketten duurzaam bouwen geven handvaten voor alternatieven;
- - Hondenuitlaatplaatsen aanleggen of mogelijkheid bieden of de verplichting in de apv opnemen om hondenpoep op te ruimen;
- - Afvalinzamelpunten plaatsen in woonbuurten, langs toegankelijke wegen voor burgers en op publieksintensieve locaties als pleinen en markten om zwerfvuil te voorkomen;
- - Autowasplaatsen aanleggen of autowassen op straat verbieden in de apv om menging van autowaswater met hemelwater te voorkomen;
- - De openbare ruimte zodanig inrichten dat onkruidgroei zo weinig mogelijk kans krijgt. Hiermee kan het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen worden voorkomen of beperkt. Het rapport "Handboek Bestrijdingsmiddelen in stedelijk gebied" gaat hierop in. Als de middelen toch gebruikt worden, dan moet de gebruiker maatregelen treffen om contact met hemelwater zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen zijn opgenomen in de methode voor Duurzaam Onkruidbeheer (DOB-methode);
- - Gaten langs wegen vegen om onkruidgroei te voorkomen.
- - Op opslagplaatsen, tankputten en andere terreinen van bedrijven zo weinig mogelijk knoeien met stoffen;
- - Bij op- en overslag bulkpartijen bevochtigen om verwaaiing te voorkomen of beperken;
- - Luchtemissies van bedrijven verminderen of voorkomen om atmosferische depositie te beperken of te voorkomen;
- - Gladheidsbestrijding effectief toepassen of beperken zolang de veiligheid dit toelaat. Gebruik middelen, die zo milieuvriendelijk mogelijk zijn.

Lozing van hemelwater op het oppervlaktewaterlichaam mag niet leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van dat oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast moet de lozing van hemelwater passen binnen de te bereiken waterkwaliteitsdoelstellingen voor het oppervlaktewaterlichaam of de functies van het gebied. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam zonder één van de hierna aangegeven specifieke functies heeft de voorkeur boven lozen op een kwetsbaar oppervlaktewaterlichaam.

Kwetsbaar water

Op een aantal kwetsbare oppervlaktewaterlichamen staat waterschap Hunze en Aa's geen afvalwaterlozingen toe:

- Oppervlaktewaterlichamen met de functie zwemwater;
- Oppervlaktewaterlichamen met de functie drinkwater;
- Oppervlaktewaterlichamen met de functie natuur(waarde);
- Oppervlaktewaterlichamen met de functie viswater;
- Oppervlaktewaterlichamen in een ecologisch gevoelig gebied;
- Kleine oppervlaktewaterlichamen met een geringe doorstroming.

Landelijk beleid

Voor de beoordeling van hemelwater, dat in contact is geweest met verontreinigde oppervlakken/activiteiten of schadelijke/verontreinigende stoffen, geeft de huidige Europese en landelijke wet- en regelgeving, het emissiebeleid en het vergunningen- en handhavingenbeleid van waterschap Hunze en Aa's het kader aan.

Hemelwater lozen op het vuilwaterriool is de minst gewenste en minst duurzame manier om het hemelwater af te voeren. Hemelwater mag alleen op het vuilwaterriool worden geloosd als de lozer het hemelwater niet kan hergebruiken of kan afvoeren via de bodem, het openbaar regenwaterstelsel, een oppervlaktewaterlichaam zonder een specifieke functie of een kwetsbaar oppervlaktewaterlichaam. Lozingen op de riolering vallen onder de bevoegdheid van de gemeente.

Alle agrarische bedrijven vallen onder het Activiteitenbesluit. Voor akkerbouwbedrijven gelden aanvullende voorschriften voor de toepassing van bestrijdingsmiddelen en kunstmest. In het Activiteitenbesluit is een lozingsverbod opgenomen van verontreinigd hemelwater dat rechtstreeks afstroomt van het verharde erf naar het oppervlaktewater (=erfafspoelwater). Bij de inrichting van het plan moet rekeningen worden gehouden met de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. Voor het Activiteitenbesluit geldt een meldingsplicht bij het waterschap.

Thema grondwater & ontwatering

Taken en verantwoordelijkheid

Ten aanzien van grondwater zijn de taken en verantwoordelijkheden verdeeld tussen burger, gemeente en waterschap. Perceeleigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen tegen grondwateroverlast op hun eigen perceel, voor zover deze problemen niet aantoonbaar worden veroorzaakt door onrechtmatig handelen of nalaten van de buur (overheid of particulier).

Gemeente hebben een zorgplicht in het openbaar gebied en moeten maatregelen treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit voor zover gemeentelijke maatregelen doelmatig zijn en het niet de verantwoordelijkheid van de provincie of het waterschap is om maatregelen te nemen. Maatregelen die een gemeente kan nemen zijn het aanleggen van drainage, ontwateringssloten of hemelwaterriolering (grondwater mag niet geloosd worden op vuilwaterriolering).

Het waterschap is beheerder van het freatisch (ondiep) grondwater. Het beheer bestaat vooral uit toetsing, advies en vergunningverlening voor kleine onttrekkingen.

Grondwater ordenend

Het functioneren van het grondwatersysteem moet als ordenend element meegenomen worden in de locatiekeuze en de inrichting van plannen. Bij de aanleg van nieuwe gebieden is het uitgangspunt dat wijzigingen in de grondwaterstanden niet mogen resulteren in nadelige gevolgen voor andere gebieden. Dat kan tot gevolg hebben dat het oppervlaktewaterpeil niet gewijzigd kan worden of dat er daarvoor of daardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om grondwateroverlast in het plangebied te voorkomen.

Wateroverlast

Een te hoge grondwaterstand kan grondwateroverlast veroorzaken, bijvoorbeeld in de vorm van water in de kruipruimte. Te lage grondwaterstanden daarentegen resulteren in verdroging. Het verlagen van grondwaterstanden in bestaande bebouwde gebieden kan problemen geven wanneer er sprake is van houten funderingen en funderingen op klei. Zijn die aanwezig dan mogen de gemiddeld laagste grondwaterstanden (GLG) niet verder worden overschreden (niet nog lager worden). Ook de aanwezigheid van oude bomen verdient aandacht. Volwassen bomen kunnen afsterven als de ontwateringsdiepte snel en drastisch worden veranderd en verder verlaagd worden dan 1 m minus maaiveld. Oude bomen kunnen hun wortelstelsel niet meer aanpassen aan grote veranderingen in het grondwater. Tevens kunnen natuurgebieden in en rond het plangebied negatief beïnvloed worden wanneer het hydrologisch systeem veranderd. Het is dan ook belangrijk bij elk inrichtingsplan samen met het waterschap vanuit het bestaande watersysteem vast te stellen wat de huidige en gewenste grondwaterstanden zijn en of er sprake is van een nadelige beïnvloeding van de omgeving.

Normen

Bij een gewenste grondwatersituatie is er geen sprake van overlast en zijn de volgende ontwateringseisen richtinggevend. Voor verschillende typen grondgebruik gelden bij een halve maatgevende afvoer (een afvoer die 10 à 15 keer per jaar wordt overschreden) de volgende ontwateringsadviezen.

Advies ontwateringsdiepte grondgebruik:

- Woningen met kruipruimte: 0,7 m onder onderkant vloer;
- Woning zonder kruipruimte: 0,3 m onder onderkant vloer;
- Drijvende woningen: geen ontwateringseis;
- Woningen op (houten) palen: Er mag geen verdroging optreden, grondwaterstand mag niet verlagen en de paalkoppen moeten onder de gemiddeld laagste grondwaterstanden blijven;
- Gangbare wegen (met grof zand cunet) primair: 1,0 m onder as van de weg;
- Gangbare wegen (met grof zand cunet) secundair: 0,7 m onder as van de weg;
- Gangbare wegen (met grof zand cunet) weg op polystyreen-hardschuim: circa 0,3 m onder as van de weg;
- Gangbare tuin/plantsoen: 0,5 m onder maaiveld;
- Industrierterreinen: 0,7 m onder maaiveld.

Om de geadviseerde ontwateringsdiepte te realiseren moet het oppervlaktewaterpeil en het technisch ontwerp hier op afgestemd worden. Technische aspecten die van invloed zijn op de grondwaterstand zijn bodemtype, waterpeil, afstanden van waterlopen en drains en draandiepten. Als de gewenste grondwaterstanden niet te realiseren zijn met sturing in peilen, waterlopen en drainage of omdat aanpassing van de grondwaterstanden niet gewenst is door de negatieve beïnvloeding van de omgeving, bieden maatregelen als ophoging van het maaiveld, kruipruimteloos bouwen of een aangepaste inrichtingsvorm of een aangepaste functie wellicht een oplossing. Door creatief te zoeken naar van nature geschikte locaties dan wel aangepaste inrichtingsvormen (partieel ophogen van wegen en woningen, of minder gangbare vormen van woningen, wegen en tuinen)

moet gestreefd worden naar een inrichting tegen de laagste maatschappelijke kosten.

Geraakte kaarten in plangebied voor thema grondwater & ontwatering:

Infiltratie

In het plangebied wordt de grondwaterstand lokaal beïnvloed door een neerwaartse grondwaterstroming (> 0.75 mm). Deze gebieden zijn meestal voldoende diep ontwatert en bieden mogelijkheden om hemelwater in de bodem te infiltreren, mits er geen sprake is van ondiepe slecht doorlatende lagen.

Slecht doorlatende bodemlagen

In het plangebied komen ondiepe slecht doorlatende bodemlagen voor. Dit kan resulteren in een schijngrondwaterspiegels waardoor hoge grondwaterstanden kunnen voorkomen. Door de aanleg van verticale drainage (bijvoorbeeld zand- of grondpalen) door de slechtdoorlatende laag kan het overtollige ondiepe grondwater wegstromen naar de diepe ondergrond. Of er in dergelijke gebieden wel of geen infiltratie mogelijk is, is afhankelijk van de diepte en dikte van de slechtdoorlatende bodemlaag en de voorkomende grondwaterstanden. Dit zal per situatie onderzocht moeten worden. Wellicht is infiltratie mogelijk door grondverbetering toe te passen en/of de slecht doorlatende laag te doorbreken. Hierbij moet echter wel beoordeeld worden dat deze maatregelen geen nadelige effecten hebben op omliggende terreinen en functies.

Thema oppervlaktewaterpeilen & drooglegging

Het uitgangspunt voor het operationele peilbeheer is het streven naar de gewenste grondwaterstand voor de verschillende functies en belangen. Het waterschap stelt voor het gehele beheersgebied peilbesluiten op waarin de te hanteren oppervlaktewaterpeilen worden vastgelegd. Een wijziging van een functie kan een reden zijn het peil te wijzigen, uitgangspunt hierbij is dat de peilwijziging niet mag resulteren in nadelige gevolgen voor andere gebieden als gevolg van de door de peilwijziging opgetreden wijziging in de grondwaterstand. Het wijzigen van een peil moet vastgelegd worden in een peilbesluit.

Het gewenste peil kan bepaald worden op basis van de drooglegging en of op basis van het gewenste grondwaterregime (GGOR). Drooglegging is de maat waarop het maaiveld, het straatniveau of het bouwpeil boven het vastgestelde oppervlaktewaterpeil of het streefpeil ligt. Voor bebouwd gebied hanteert het waterschap voor het straatpeil een droogleggingsnorm van 1 meter en voor het bouwpeil (= vloerpeil van de begane grond) een norm van 1,30 meter. Deze droogleggingsnormen gelden bij het zomerstreefpeil.

Om water te kunnen bergen in extremere situaties is een stijging van het waterpeil toelaatbaar. Conform de landelijke werknormen mag in een situatie die 1/100 per jaar (inclusief 13% klimaatverandering) voorkomt in bebouwd gebied 0% inunderen, de toelaatbare peilstijging is in dergelijke situaties afhankelijk van de maaiveldhoogte. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in stedelijk gebied ook groen en gras voorkomt waarop een lagere inundatienorm van toepassing is dan het bebouwd gebied.

Thema inrichting watersysteem

Het eigendom, beheer en onderhoud van alle oppervlaktewater en de bijbehorende infrastructuur ligt bij waterschap, gemeente of derden. Het waterschap Hunze en Aa's streeft ernaar om het hoofdsysteem welke een belangrijke functie vervult in de aan- en afvoer van water in eigendom, beheer en onderhoud te hebben.

Naast het stelsel van hoofdwatgangen zijn er ook sloten aangewezen als schouwslot. Schouwsloten vervullen een belangrijke functie in de detailwaterbeheersing en zijn meestal in eigendom bij gemeente en/of derden. Schouwsloten vallen onder de schouwverordening van het waterschap en moeten jaarlijks in november worden geschoond.

Met het dempen van sloten/watgangen neemt de potentiële bergingsruimte van oppervlaktewater af. Het dempen van sloten veroorzaakt hogere grondwaterstanden. In dit kader is een beleidsregel vastgesteld die het dempen van hoofdwatgangen, schouwsloten en overige sloten verbiedt. Het is onder andere verboden het profiel van hoofdwatgangen en schouwsloten te veranderen. Het dempen van sloten is alleen mogelijk onder de voorwaarden die zijn opgenomen in de [beleidsregel Dempingen](#).

De vergunningencheck van het [Omgevingsloket](#) geeft u nadere informatie over de vergunningenplicht of meldingsplicht op grond van de Waterwet.

Thema inrichting natuur en ecologie

Bij de inrichting van het watersysteem dient er aandacht te zijn voor waterkwaliteit en ecologie. Van groot belang is het voorkomen van stilstaand water. In wateren met onvoldoende doorstroom mogelijkheden kunnen waterkwaliteitsproblemen ontstaan als vissterfte, blauwalg en de opeenhoping van drijfvuil. Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met doorspoelmogelijkheden en moeten stilstaand water in watgangen voorkomen worden.

Tevens is een goede waterkwaliteit sterk afhankelijk van de mogelijkheid of water- en oeverplanten zich in voldoende mate kunnen vestigen en ontwikkelen. Ruimte voor natuurvriendelijke oevers met geleidelijke overgangen van nat naar droog is van groot belang voor het ecologisch functioneren van het watersysteem en het bieden van voldoende migratiemogelijkheden en leef- en foerageergebied voor planten en dieren.

Naast de inrichting is ook het beheer en onderhoud van invloed op het te behalen resultaat voor de natuur. Tijdens de voorbereiding van plannen moet ook nagedacht moeten worden over het uit te voeren toekomstig onderhoud en de daarbij behorende voorzieningen.

BETROKKENHEID waterschap Hunze en Aa's

Deze uitgangspuntennotitie is afgestemd op uw geselecteerd plangebied. Voor alle water gerelateerde onderwerpen die van toepassing zijn, zijn adviezen opgenomen in dit document.

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets is het van belang om het waterschap te blijven betrekken en rekening te houden met de in dit document aangegeven adviezen. In de waterparagraaf van het plan moet aangegeven worden op welke wijze omgegaan wordt met de gegeven adviezen. Natuurlijk kunt u het waterschap altijd raadplegen voor overleg en nadere uitleg. De uitgewerkte waterparagraaf moet voorgelegd worden aan de beleidsmedewerker planvorming.

LINKS Waterschap Hunze en Aa's:

Keur + WVO (watervergunning):

http://www.hunzeenaas.nl/Vergunningen/Keur-WVO-schouw.html#De_Keur
<http://www.hunzeenaas.nl/Vergunningen/lozen-van-afvalwater>

Beleid

[beheerplan-2010-2015](#)

[Nota stedelijk water](#)

[Watersysteemplannen](#)

Natuur en waterkwaliteit

[Factsheets Kader richtlijn Water](#)

Noodberging:

<http://www.hunzeenaas.nl/binaries/website/documenten/waterbergingsgebieden.pdf>



© Digitale Watertoets – v

Dit document is gegenereerd op basis van het plan, dat in dit document is genoemd. De datum in dit document is de datum van de generatie.

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel 0598-693800
Fax 0598-693893
www.hunzeenaas.nl

Uw brief		Datum	15 augustus 2012
Ons kenmerk	IN12-3089/12-2597	Behandeld door	
Onderwerp	Watertoets - gemeente Borger-Odoorn - uitbreiding bestaande natuurkampeerterein aan de Steenhopenweg 4 te Drouwen - 33- 5155 en 3156	Doorkiesnummer	

Geachte

Hierbij reageer ik op de watertoets aanvraag ten behoeve van het Natuurkampeerterein Borger, Steenhopenweg 4 te Borger

Het betreft een uitbreiding van kampeerplaatsen (in natuurlijke omgeving) en vervanging van een bestaand sanitairgebouw. Dit resulteert in een geringe uitbreiding van het verharde oppervlak. De toename van de verharding in het plangebied blijft onder de gestelde grens. Compensatie in de vorm van het creëren van extra berging binnen het plangebied is daarom niet noodzakelijk. Uit de watertoets blijkt dat het hemelwater via infiltratie in de ondergrond kan worden gebracht.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

ten en Geo-informatie

Bijlage 2 reactie Waterschap Hunze en Aa's op ontwerpbestemmingsplan



Bijlage 3 reactie provincie Drenthe op ontwerpbestemmingsplan

[REDACTED]

